

crkva u svijetu

godina XVIII • broj 4 • split • 1983

KRŠĆANSKI PERSONALIZAM U POMIRENJU I POKORI U POSLANJU CRKVE

GOVOR DR. FRANE FRANIČA, nadbiskupa-metropolite splitsko-makarskog o POMIRENJU I POKORI U POSLANJU CRKVE održan u Vatikanu na plenarnoj sjednici Biskupske sinode, 4. X. 1983, na latinskom jeziku pred sv. Ocem Ivanom Pavlom II. i sinodalnim ocima

Frane Franić

Sveti Oče!

Časna braćo!

Govorim u ime Biskupske konferencije Jugoslavije. Ukratko ću iznijeti pet prijedloga koje BKJ smatra najvažnijima. O predmetu naše Sinode raspravljala su u Jugoslaviji Svećenička vijeća mnogih biskupija, a važnije su točke objavljene u pojedinim biskupijskim glasilima, kako bi i svećenici o tome mogli iznijeti svoja mišljenja. Također je o tom predmetu raspravljalo Vijeće za nauk vjere pri BKJ, pa su mišljenja članova toga Vijeća pismeno dostavljena svim biskupima. BKJ je isto tako na dvjema sjednicama raspravljala o predmetu Sinode. Dozvolite mi sada da Vas obavijestim o prijedlozima BKJ i zamolim da biste, prema mogućnostima, te prijedloge uvažili u raspravama i u konačnim odlukama.

1. Biskupi Jugoslavije drže da je pitanje pojma grijeha od prvotne važnosti i stoga mole sinodalne oce da prodube pojam grijeha s obzirom na naše vrijeme. Naime, mnogi danas, posebno mladi, gube osjećaj težine grijeha, stoga je potrebno prikazati grijeh u svim njegovim dimenzijama. U smislu relacije uzoritog kardinala Martinija smatram da bi se udovoljilo ovom zahtjevu biskupa Jugoslavije ako bi se grijeh u prvom redu prikazao kao uvreda Bogu, zatim kao uvreda Crkvi i samom ljudskom društvu. Prema tome, grijeh ima osobno značenje ukoliko je

baš čin osobe koja vrijeđa Boga, Crkvu i društvo. Međutim, treba se sjetiti da čovjek ne živi sam za sebe, nego da je dio društva i Crkve. Zato grijeh ima osobnu i društvenu dimenziju.

Pita se: koja je dimenzija važnija? Na temelju Evanđelja treba bez ikakve sumnje odgovoriti da je osobna dimenzija grijeha važnija od društvene. Naime, Gospodin je kazao da iz čovječjeg srca izlaze nasilja, zavisti, ljubomore i svi drugi grijesi. No ne treba zanemariti ni društvenu dimenziju grijeha, jer je Gospodin došao na ovaj svijet da ujedini »raspršene ovce doma Izraelova« i da ustanovi kraljevstvo Božje na zemlji koje će biti njegovo Otajstveno Tijelo, dok će njegovi sljedbenici biti članovi toga kraljevstva međusobno usko povezani, jače negoli su između sebe povezani udovi živoga ljudskog tijela. Stoga je Krist molio »da svi budu jedno... da vjeruje svijet«. Prema tome, grijeh treba ispovjediti: to je najbitnije u pomirnju i pokori. No ispovijed mora imati i komunitarnu dimenziju, baš zato što grijeh ima i tu dimenziju. U osobnoj je ispovijedi jače naglašena osobna dimenzija grijeha, pomirenja i pokore, dok je kod općeg odrješenja, u kojemu nema osobne ispovijedi grijeha, jače naglašena komunitarna dimenzija grijeha. Prema tome, treba i dalje uasvršavati jedan i drugi oblik sakramenta pomirenja.

2. Biskupi su Jugoslavije uvjereni da se svi teški ili smrtni grijesi moraju priznati, kadli tadli, u osobnoj ispovijedi, prema definiciji Tridentinskog sabora i *Novog reda* sakramenta pomirenja. Opće odrješenje može se dozvoliti tamo gdje postoje propisani uvjeti, koje treba tumačiti u strogom smislu riječi. Kod svakog takvog odrješenja postoji obaveza da se osobni grijesi naknadno priznaju u osobnoj ispovijedi. Uvjeti za opće odrješenje, osim u slučaju smrti, u Jugoslaviji ne postoje, pa su biskupi Jugoslavije takvo odrješenje zabranili, jer uvijek postoji mogućnost osobne ispovijedi. U mojoj nadbiskupiji, a slično i u drugim biskupijama u Jugoslaviji, na velikim svečanostima, osobito u marijanskim svetištima, bude od 20 do 50 i do 100 ispovjednika za potrebe vjernika.

3. Biskupi Jugoslavije žele da se bolje razjasni uloga čovjeka u njegovu obraćenju i pomirenju s Bogom i s ljudima. Tu dolazi pitanje o savjesti i slobodi čovjeka grešnika. Naime, u današnjem se svijetu u kojemu marksistički i sekularistički ateizam imaju velik utjecaj umanjuje religiozna sloboda čovjeka, a savjest se ljudi, posebno mladih, mijenja. Mnogi tako počinju držati da je dobro ono što je od zakona ili od javnog mnijenja dozvoljeno. Oci su već dovoljno govorili o raznim uzrocima psihološke, biološke i sociološke naravi koji umanjuju ili čak dokidaju slobodu čovjeka, pa nije potrebno da ponavljam. U svakom slučaju, biskupi Jugoslavije mole da Sveta sinoda jasno izrazi katoličku nauku da je čovjek usprkos svim tim uzrocima i razlozima bitno slobodan i odgovoran za svoje čine.

4. Biskupi Jugoslavije drže da i grijesi počinjeni iz slabosti, posebno na seksualnom području, mogu biti teški ili smrtni. Iako ti grijesi obično ne

odvraćaju od Boga, tj. ne oduzimlju temeljno usmjerenje prema Bogu, ipak mogu teško vrijeđati Boga. Stoga se ne priznaje razlika između teških i smrtnih grijeha. Ipak treba uzeti u obzir da su grijesi koji oduzimaju temeljno usmjerenje prema Bogu teži od onih koji to usmjerenje ne oduzimaju. U svakom slučaju, potrebno je da ispovjednici imaju veliko milosrđe prema grešnicima po primjeru našega Gospodina koji je došao da spasi svijet, a ne da ga sudi i koji je dao samoga sebe na križu za otkupljenje mnogih.

5. Biskupi Jugoslavije mole sinodalne oce da bolje razjasne poslanje biskupa, teologa i svećenika u sakramentu pomirenja. Poslanje je biskupâ u dijeljenju sakramenta pomirenja i pokore od prvotne važnosti, jer su oni od Krista dobili zadatak da čuvaju neokrnjeni poklad vjere. Biskupski je magisterij autentičan i bitno potreban za opstojanost Crkve, jer je Krist ustanovio Crkvu na Petru i apostolima, stoga biskupi, ujedinjeni s papom u zajednici vjere, ufanja i ljubavi predstavljaju temelj Crkve. Teolozi su potrebni Crkvi, jer Crkva bez njihove službe ne bi mogla dobro opstojati. Ali teolozi moraju svoja učenja trajno usklađivati s autentičnim naučavanjem pape i biskupa koji su s papom u zajedništvu prave vjere. Svećenici pak moraju biti dobro poučeni u načinu dijeljenja ovog sakramenta te moraju biti uvjereni da pastoral sakramenta pokore i euharistije ima prednost pred svim drugim pastoralnim službama. Samo na taj način moći će ova Sinoda donijeti uspjeha u obnovi pomirenja i pokore u poslanju Crkve. Inače bi se moglo dogoditi da sav ovaj naš rad, usljed prevelikog individualizma crkvenih službenika, ne donese željenog ploda.

Svećenici se moraju čuvati politizacije i sindikalizacije vjere i teologije i posvetiti sve svoje sile obnovi kraljevstva Božjega koje dolazi, a koje nije od ovoga svijeta.

6. Dozvolite da nešto dodam kao svoje skromno mišljenje, a mislim da se s tim slažu i biskupi Jugoslavije.

Najdublji korijen krize sakramenta pomirenja i slabljenja svijesti o grijehu proizlazi iz krizi vjere u Boga. Nije moguće imati svijest o veličini grijeha ako se nema svijesti o veličini Boga. Naš naraštaj, osobito mladi ljudi, traže Boga. Postoje danas mnogi obnoviteljski pokreti mladih koji se ne zadovoljavaju našim tumačenjem o Bogu nego traže od nas da im svjedočimo svojim životom da postoji Bog; oni traže iskustvo u Crkvi, obično izvan klerikalnih krugova. Mi smo svećenici pozvani ne da gušimo Duha, nego da razlikujemo duhove. Čini mi se da se ovim molitvenim pokretima mladih rađa nova nada obnove Crkve i Duha. — Hvala.